



Broj: 04-04-4-1957/24
Sarajevo, 12. 6. 2024. godine

SAOPĆENJE ZA JAVNOST O OBJAVLJENOM IZVJEŠTAJU REVIZIJE UČINKA „AKTIVNOSTI INSTITUCIJA NA IMPLEMENTACIJI CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA“

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine proveo je reviziju učinka o temi „Aktivnosti institucija na implementaciji Ciljeva održivog razvoja“. Svrha je bila ispitati efikasnost nadležnih institucija na osiguranju pretpostavki za implementaciju Ciljeva održivog razvoja (COR), te da li je ostvaren napredak u njihovoj provedbi.

Revizijom je obuhvaćeno 38 institucija relevantnih za predmetnu oblast, i to: Federalni zavod za programiranje razvoja, Federalni zavod za statistiku, šesnaest federalnih ministarstava, deset kantonalnih vlada i deset gradova/općina, i njihove aktivnosti u periodu 2021–2023. godine.

Rezultati revizije pokazali su da nadležne institucije nisu dovoljno efikasne u osiguranju pretpostavki za implementaciju Ciljeva održivog razvoja i da je potrebno unaprijediti praćenje ostvarenih rezultata.

Nisu jasno utvrđene odgovornosti institucija i mehanizmi koordinacije za ostvarivanje COR-a, iako je prošlo više od osam godina od usvajanja „Programa održivog razvoja do 2030. godine - Agende 2030“ i tri godine od usvajanja „Okvira za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u BiH“. Analizom dostupnih podataka ustanovljeno je da nedostaju jasne smjernice i obaveze za provođenje COR-a.

Parlamentarna radna tijela u Federaciji BiH nisu na odgovarajući način uključena u proces implementacije Ciljeva održivog razvoja. Formirane komisije/odbori u Parlamentu FBiH i kantonalnim skupštinama nisu održavale tematske sjednice, niti im je propisana obaveza praćenja napretka u realizaciji COR-a, tako da nije uspostavljena veza između izvršne i zakonodavne vlasti u provedbi Agende 2030.

Ciljevi održivog razvoja nisu u potpunosti integrisani u donesene strategije razvoja. Od 20 analiziranih kantonalnih i lokalnih strategija razvoja, u četiri je (Kanton Sarajevo, Posavski kanton, Grad Zenica i Općina Posušje) samo deklarativno napisano kako se vodilo računa o usklađenosti s COR-om, bez detaljnijeg povezivanja ciljeva, mjera i indikatora. Analizom sektorskih strategija iz oblasti zapošljavanja i turizma utvrđeno je da strateški ciljevi, mjere i indikatori nisu na odgovarajući način povezani s COR-om, iako su strategije usvojene nakon donošenja „Okvira za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u BiH“.

Revizijom je također utvrđeno da strategije i provedbeni dokumenti (trogodišnji/godišnji planovi rada, izvještaji o radu) nisu dovoljno usklađeni i međusobno povezani. **Nedostatak koherentnosti uzrokuje da se strategije, planovi i programi različitih institucija i nivoa vlasti ne dopunjuju i ne povezuju na način koji bi omogućio dostizanje ciljeva iz Agende 2030.** Također, nedovoljna je uključenost ranjivih kategorija stanovništva u procese planiranja i implementacije strategija, politika i programa što može prouzrokovati još veću marginalizaciju i nejednakost ove populacije.

Nije uspostavljeno sistemsko prikupljanje informacija i izvještavanje za područje Federacije, što onemogućava praćenje postignutog napretka i procjenu uticaja strategija, politika, planova i programa na postizanje Ciljeva održivog razvoja. Nisu osigurani odgovarajući resursi u Federalnom zavodu za statistiku, zbog čega će on tek u 2024. godini prvi put objaviti podatke za samo 68 od ukupno 232 indikatora održivog razvoja.

Institucijama nisu jasno propisane obaveze niti date konkretne instrukcije da prilikom izrade redovnih, odnosno godišnjih izvještaja o radu osiguraju informacije o poduzetim aktivnostima na implementaciji Ciljeva održivog razvoja. Pored toga, kada su u pitanju izvještaji o razvoju, samo su dvije kantonalne vlade (Unsko-sanskog i Tuzlanskog kantona) i jedna jedinica lokalne samouprave iz uzorka (Općina Jablanica) u ovim izvještajima povezivale ciljeve, mjere i aktivnosti iz svojih razvojnih strategija s COR-om. U periodu 2021–2022. godine, dvije kantonalne vlade (Bosansko-podrinjskog i Hercegovačko-neretvanskog kantona) i tri jedinice lokalne samouprave iz uzorka (gradovi Zenica i Livno, te Općina Travnik) nisu izrađivale izvještaje o razvoju.

Dostupni podaci koji se prikupljaju za BiH pokazuju da je u 2022. i 2023. godini imala indeks Ciljeva održivog razvoja od 74%, što predstavlja jedan od najnižih među državama Zapadnog Balkana.

Implementacijom COR-a iz Agende 2030. moguće je ostvariti značajnu dodanu vrijednost koja se ogleda u poboljšanju ekonomskog razvoja, socijalne inkluzije i održivog upravljanja životnom sredinom. Stoga, predmetna revizija doprinosi podizanju svijesti o važnosti ostvarenja održivog razvoja, kao i potrebi uspostavljanja kvalitetnih budućih politika u Federaciji BiH. Provedena je uvažavajući postavljene prioritete Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija, kao i Bosne i Hercegovine u pristupanju Evropskoj uniji.

Izvještaj revizije učinka dostupan je na internet-stranici Ureda za reviziju: www.vrifbih.ba.

